

[Alvilda Larsen.]

bestemmelse i majforslaget; nu synes jeg, at de er helt forduftet, og jeg vil gerne have at vide, om det er meningen, at disse lejligheder ikke skal bygges, som man har lovet fremskaffet gang på gang.

Jeg vil på mit partis vegne udtale, at vi nu vil overveje disse plusser og minuser i lovforslaget. Vi vil se, hvad der kommer ud af udvalgsbehandlingen. Der skal ske en hel del forbedringer, hvis vi skal kunne tilslutte os lovforslaget.

Søren Olesen: Det er nu tredje gang indenfor et tidsrum af 8 måneder, at vi behandler et lovforslag om støtte til boligbyggeriet, og hver gang er der sket ændringer, også ændringer, som vi fra vor side hilser med tilfredshed. De forskellige forslag er nu blevet vendt og drejet og belyst af ordførerne; men alligevel har man en følelse af, at det rigtige resultat ikke er nået endnu, at der er visse forhold, som trænger til at blive yderligere klarlagt.

Jeg tænker for det første på dette, at byggeomkostningerne er steget stærkere end pristallet iøvrigt; medens pristallet er steget med 105 pct., er byggeomkostningerne staget med 174 pct. Det er jo en meget betydelig forskel, der er her, og dertil kommer så den forhøjede pris på byggeriet, som er en følge af de forbedringer, man har gennemført, den såkaldte bedre boligstandard, bedre udstyr, mere moderne byggeri, bedre isolation, altsammen ting, som er gode og udmærkede, men som også i ret høj grad har fordyret byggeriet og dermed lejlighederne.

Jeg mener ikke, vi kan se bort fra, at den hidtidige lovgivning og den måde, den har været administreret på, har en stor del af skylden for denne stærke stigning i byggepriserne. Man kan sige det sådan, at den hidtidige lovgivning ikke har opfordret til at bygge billigt. Den meget lave rente har gjort, at både bygherren og de, der skulle udføre arbejdet, lod stå til, idet de så sådan på det, at det nu, da man kan få lån til en billig rente, gælder om at tage med alle de forbedringer, man kan få, og ikke spare altfor meget, heller ikke på pladsen, og hvad man ellers kunne ønske sig at få, når man skal bygge. Arkitekterne har været mere optaget af at forbedre og modernisere bygge-

riet end af bestræbelser for at holde priserne nede, og bygmestrene tjener jo mere på et dyrt byggeri end på et billigt, da deres avance tildels beregnes på grundlag af den udbetalte arbejdsløn. Endelig bevirker licitationsaftalerne med regulering af tilbudene, at der ikke er nogen virkelig konkurrence, og man kan vel også sige, at den forlængede byggetid tyder på, at arbejdstempoet og rationaliseringen heller ikke rigtig har fulgt med tiden. Desuden er der selve den måde, man har praktiseret loven på. Een ting er jo, at folketinget vedtager en lov, men bagefter skal den administreres gennem ministeriet og dets teknikere, og man kan ikke nægte, at man dér har været god til at finde på nye krav. Jeg har i kommunerne været med til at bevilge sådanne lån, og selvom bygherren og hans rådgiver og kommunen har bestræbt sig for at opfylde de krav, der var stillet i loven, og taget til efterretning de påbud, man har fået tidligere, kunne der dog hver gang blive noget at bemærke, som skulle ændres, for at man kunne opnå statslån.

Jeg mener, man her er gået for vidt, og hvis vi virkelig skal nå frem til en billig-gørelse af byggeriet, er det nødvendigt, at man nu ikke alene gennemfører en anden lovgivning, men også har opmærksomheden henvendt på den måde, den bliver praktiseret på. Jeg mener, at ministeriet nu må sætte sine teknikere i gang med virkelig at undersøge, på hvilke områder man kan billiggøre byggeriet. Der må ske en almindelig indsats både fra embedsmændene og fra dem, der skal projektere byggeriet, en indsats for at billiggøre og rationalisere det, således at det, der er lovens hensigt og mening; også virkelig kan komme til udtryk i de praktiske forhold til billiggørelse af byggeriet som helhed. Jeg tror, det er vigtigt at tage dette med i betragtning; jeg tror, der må skabes en stemning angående dette forhold, så man forstår, at det er en vigtig samfundsopgave, som alle må arbejde med på, at få de dyre byggepriser bragt ned til et mere normalt niveau.

I lovforslaget er der forskellige bestemmelser, som må formodes at opfordre til billiggørelse af byggeriet; det gælder overgangen til almindelig markedsrente, og det gælder nedskæringen af det tilskudsberettigede etageareal. Begge disse ting vil bi-